Ière Année, N° 12. Août 1903. | Ia Jaro, 12a Numero. Aŭgusto 1903. | Ie Jaar, Nr 12. Augustus 1903.

GAZETO ESPERANTISTA ELIRANTA ĈIUMONATE EN BELGUJO.

JOURNAL ESPÉRANTISTE BELGE MENSUEL. | BELGISCH ESPERANTISCH MAANDSCHRIFT.

PRIX DE L'ABONNEMENT ANNUEL :	KOSTO DE LA JARA ABONO :	JAARLIJKSCHE INSCHRIJVINGSPRIJS :
2.50 fr. pour la Belgique ; 3.00 fr. pour l'étranger. 5.00 fr. (minimum) : abonnement de protecteur.	2.50 fr. en Belgujo ; 3.00 fr. en eksterbelgaj landoj. 5.00 fr. (almenaŭ) : protektanta abonanto.	2.50 fr. voor België ; 3.00 fr. voor den vreemde. 5.00 fr. (ten minste) : inschrijving als beschermer.
Un numéro (*huit pages*) **0.25 fr.**	**Unu numero** (ok paĝoj) **0.25 fr.**	**Het nummer** (*8 bladz.*) **0.25 fr.**

Ĉefredaktoro — Rédacteur en chef — Hoofdopsteller : Jos. JAMIN, 55, rue des Drapiers, Bruxelles.
Cenzuristoj — Censeurs — Keurders : E. et L. BLANJEAN, 14, rue de Wautier, Laeken.
Abonoj — Abonnements — Inschrijvingen : M. SEYNAEVE, 3, rue de l'Avenir, Courtrai.
Presisto — Imprimeur — Drukker : A.-J. WITTERYCK-DELPLACE, 4, Nouvelle Promenade, Bruges.

Avizo grava. — La abonantoj rusaj povas sendi la koston de sia abono per papermono (unu rublo). Poŝtmarkoj de ĉiuj landoj estos akceptitaj nur po du trionoj ($^2/_3$) de la valoro.

La personoj, kiuj sendos al ni almenaŭ sumon da kvin frankoj, estos enskribitaj kiel protektantaj abonantoj kaj ilia nomo estos presita en ia proksima numero.
Nia ĵurnala jaro komenciĝas la 15an de Septembro. Se oni abonas post tiu-ĉi dato, oni ricevas la jam elirintajn numerojn.

Les personnes qui nous enverront au moins la somme de cinq francs seront inscrites comme abonnés protecteurs et leur nom paraîtra dans un prochain numéro.
L'année de notre Journal commence le 15 Septembre. Si l'on s'abonne après cette date, on reçoit les numéros déjà parus.

De personen die ons ten minste de som van vijf franken toezenden zullen opgeteekend worden als inschrijvers-beschermers en hun naam zal in een aanstaande nummer gedrukt worden.
De jaargang van ons Blad begint met 15n September. Indien men zich na dien datum laat inschrijven, ontvangt men de reeds verschenen nummers.

ENHAVO.

1° Rusaj geesperantistoj.
2° Al niaj Holandaj samideanoj.
3° Tra la Mondo Esperantista.
4° Kroniko Belga.
5° Delegacio por la enkonduko de Helpanta Lingvo Internacia.
6° Multlingva hotelo. — 7° Rakontetoj. — 8° La lastaj vortoj de kelkaj eminentuloj.
9° Deziras korespondadi.
10° Novaj libroj.

SOMMAIRE.

1° A nos partisans hollandais.
2° A travers le monde Espérantiste.
3° Chronique Belge.

INHOUD.

1° Aan onze Hollandsche partijgenooten.
2° Dwars door de Esperantische wereld.
3° Belgische Kroniek.

A.-J. WITTERYCK-DELPLACE.

IMPRIMEUR-ÉDITEUR
BRUGES, NOUVELLE PROMENADE, 4.

DRUKKER-UITGEVER
BRUGGE, NIEUWE WANDELING, 4.

JOURNAUX ESPÉRANTISTES — ESPERANTISCHE BLADEN.

Lingvo Internacia, fr. 4.00 par an (*4.00 fr. 's jaars*). Mr Paul de Lengyel à Szegzârd, Hongrie.

L'Espérantiste, fr. 5.00 par an comprenant l'inscription comme membre de la S. p. p. E. (*5.00 fr. 's jaars recht gevende tot de inschrijving als lid van de S. p. p. E.*). Mr Edouard Bréon, Secrétaire de la S. p. p. E. 6, rue du Levant, à Vincennes, près Paris.

Societo por Internaciaj Rilatoj (S. I. R.), fr. 3.00 par an (*3.00 fr. 's jaars*) ; avec l'organe de la Société (*met het orgaan der Maatschappij*) « **Lingvo Internacia** » fr. 6.00 par an (*6.00 fr. 's jaars*) Mr Paul Fruictier, 27, boulevard Arago, Paris.

La Lumo, fr. 3.00 par an (*3.00 fr. 's jaars*) Mr A. Rembert, 79 rue St-Christophe, Montréal, Canada.

Rondiranto, fr. 4.00 par an (*4.00 fr. 's jaars*) Mr G. P. Oreŝkov, Plovdiv, Bulgarie & L. Cogen, 61 rue des Rémouleurs, Gand.

La Holanda Pioniro, fr. 6.00 par an (*6.00 fr. 's jaars*) Mr Dreves Uitterdijk, Hilversum, Holland.

Bohema Esperantisto, fr. 3.50 par an (*3.50 fr. 's jaars*) Mr Ĉejka, Th. Bystrice-Hostyn, Moravie-Autriche.

L'Esperantista, fr. 4.00 par an (*4.00 fr. 's jaars*) Mr G. Giovanni, via S. Secondo, 22, Torino, Italie.

La Svisa Espero, fr. 2.50 par an (*2.50 fr. 's jaars*) Mr Th. Renard, 6, rue du Vieux Collège, Genève, Suisse.

Esperantistaj grupoj en Belgujo.

Poliglota Klubo en Bruselo, Esperantista Sekcio. Sidejo : Hôtel Ravenstein, rue Ravenstein, 11. Prezidanto : Sro Jos. Jamin, Sekretario Sro L. Blanjean.

Antverpena grupo Esperantista. A. G. E. Sidejo : Taverne Royale, Place Verte, 39. Vicprezidanto : Sro A. van Langermeersch ; Sekretarioj, Sroj Ray. van Melckebeke kaj L. Jamin. Kunvenoj : Ĉiusabate je la 8 1/2 horo.

Esperantista Katolik-Universitata Grupo E. K. G. Sidejo : Lovano. Sekretario : P. Mattelaere, dum la libertempoj : rue de Groeninghe, Courtrai.

Esperantista Lovana Grupo. Sidejo : Taverne St Jean. Café Monico, rue de Diest. (Louvain, Leuven). Prezidanto Sro Edm. Vandieren. Sekretario Sro R. Dekeyser.

Esperantista Studenta Grupo. Sidejo. Gento (Gand, Gent). Provizora sekretario, Sro Em. Cauterman, studento, St Gilles-Waes.

Bruĝa Esperantista Grupo. Sidejo : Bruĝo (Bruges, Brugge). Provizora prezidanto : Sro A. J. Witteryck, 4, Nieuwe Wandeling.

Universitato Popola en St Gilles (Bruselo) Esperantista Sekcio. Sidejo : rue du Fort, 80. St Gilles-Bruxelles. Provizora sekretario : Sro L. Christiaens.

Esperantista Grupo en Lieĵo. Provizora sekretario : Sro Oudenne, rue Dossin, 10, Liége.

Esperantista Grupo en Gilly. Provizora sekretario : Sro Fr. Roelandt, Gilly-Sart-Allet.

Adresaro de Komercistoj

akceptantaj uzadon de Esperanto.

eltirita de la gazeto « Lingvo Internacia »

Avizo. Nur la unua enpreso en « Lingvo Internacia » estas senpaga, ĉiu nova enpreso kostas kvindek centimojn, dekdu presoj = kvin frankojn ; — por ĝiaj abonantoj : dekdu presoj du frankojn.

36. **Tula**, Ruslando.
Gubernija Zemska Tenejo de vilaĝmastrajaj maŝinoj kaj iloj ; aĉeto kaj vendo de semoj kaj art. miner. sterkoj, ĉiaj mastr. apartenaĵoj.

37. **Druten** (Holando), C. 55.
A. H. Kalis, eldonanto de ilustr. poŝtkartoj kaj de l'Esp. Holl. gazeto « Nieuwsbode » (organo de l' klubo « Ansicht »).

38. **Rotterdam** (Holando), Rottestraat 22.
Jac Mighorst Jr., direktoro de l' Societo de Vidkartkolektantoj « Ansicht ».

39. **Lyon** (Francl.)
Joseph Odet — fabriko de karbonsulfuro kaj kuprosulfaso.

40. **Lille** (Francl.) 17, Rue de la Gare.
Union des Producteurs Algériens. — Vinoj ; konjakoj ; superaj brandoj. Serĉas agentojn.

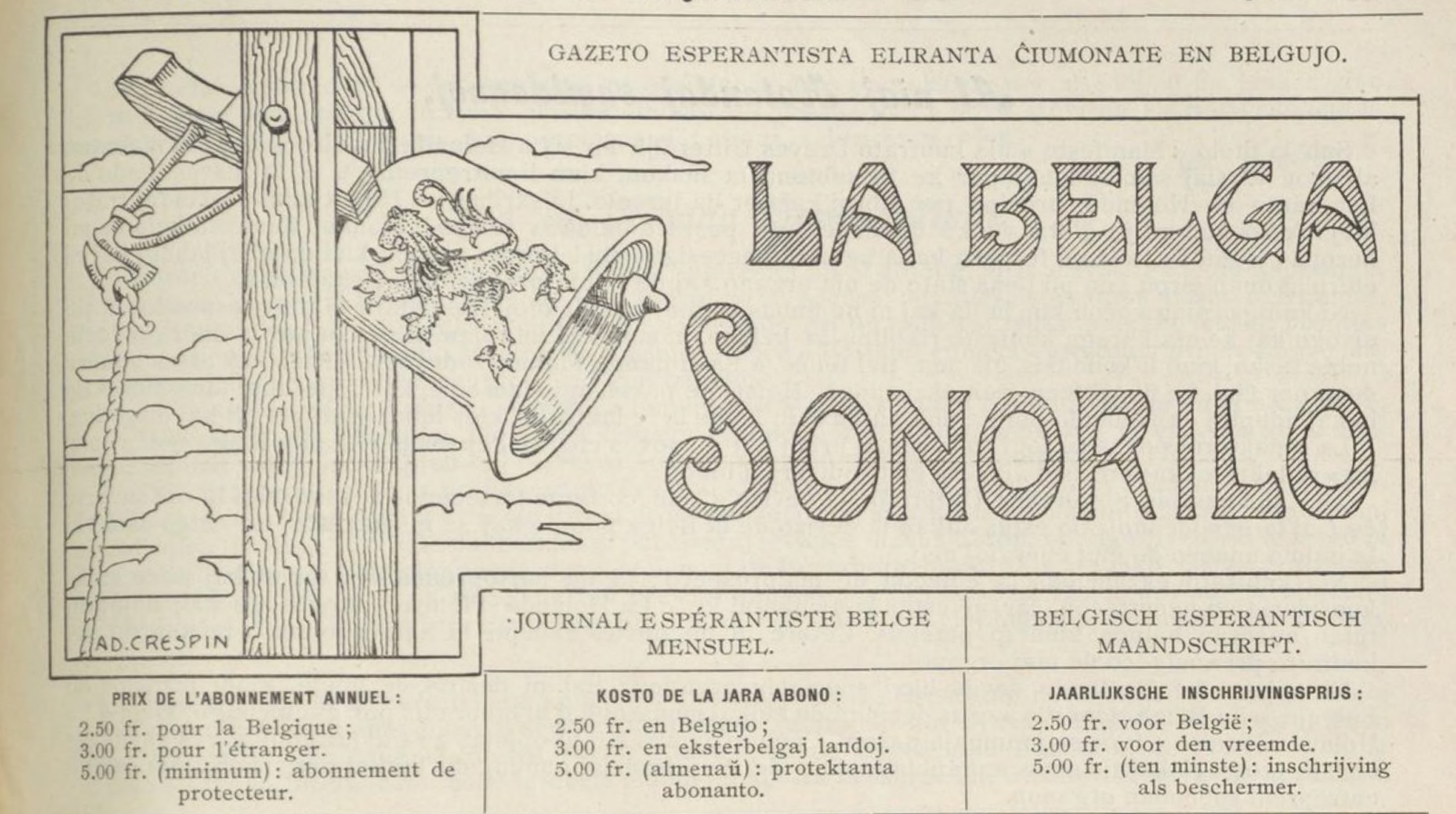
41. **Paris**, 25, Rue de Lévis. XVII-e.
L' Importation directe (La senpera enportado). — Kafoj kaj teoj (marko « Le Suorème »). Skribu : 235 Bd. Voltaire, Paris.

42. **Crowstand, Assa** (Kanada) Post office.
Vladimir de Maynov, komisiisto-aĉetanto ; privata sciiganto pri senpagaj teroj kaj ĉiuj komercaj informoj en Kanado. Respondon pagu nur *per mono*, ne per poŝtmarkoj.

(daŭrigota).

1ère Année, N° 12. Août 1903.	1a Jaro, 12a Numero. Aŭgusto 1903.	1e Jaar, Nr 12. Augustus 1903.

GAZETO ESPERANTISTA ELIRANTA ĈIUMONATE EN BELGUJO.

JOURNAL ESPÉRANTISTE BELGE MENSUEL.		BELGISCH ESPERANTISCH MAANDSCHRIFT.
PRIX DE L'ABONNEMENT ANNUEL :	**KOSTO DE LA JARA ABONO :**	**JAARLIJKSCHE INSCHRIJVINGSPRIJS :**
2.50 fr. pour la Belgique ; 3.00 fr. pour l'étranger. 5.00 fr. (minimum) : abonnement de protecteur.	2.50 fr. en Belgujo ; 3.00 fr. en eksterbelgaj landoj. 5.00 fr. (almenaŭ) : protektanta abonanto.	2.50 fr. voor België ; 3.00 fr. voor den vreemde. 5.00 fr. (ten minste) : inschrijving als beschermer.
Un numéro (*huit pages*) **0.25 fr.**	**Unu numero** (ok paĝoj) **0.25 fr.**	**Het nummer** (*8 bladz.*) **0.25 fr.**

Ĉefredaktoro — Rédacteur en chef — Hoofdopsteller : Jos. JAMIN, 55, rue des Drapiers, Bruxelles.
Cenzuristoj — Censeurs — Keurders : E. et L. BLANJEAN, 14, rue de Wautier, Laeken.
Abonoj — Abonnements — Inschrijvingen : M. SEYNAEVE, 3, rue de l'Avenir, Courtrai.
Presisto — Imprimeur — Drukker : A.-J. WITTERYCK-DELPLACE, 4, Nouvelle Promenade, Bruges.

Rusaj geesperantistoj !

Mi prosperis publike paroli pri L. I. entute kaj pri Esperanto precipe, antaŭ Direktanta komitato de Filio de Rusa Imperia Geografia Societo en Troickosavsk-Kiaĥta, la 21an de Decembro 1902 (malnova stilo), kaj antaŭ komuna kunveno de la sama Filio la 3/16an de Januaro 1903.

Nun mia raporto estas preparata por presigo en « Laboroj » de la nomita Filio kaj en apartaj eldonoj. La lastaj intence preparitaj por uzo kaj utilo de miaj samlandanoj, ĉar ili estas *la solaj kaj la unuaj* similaj Rusaj eldonoj. Kosto de ĉiu ekzemplero = *unu rublo.*

Oni povas mendi ilin kun pago surmetita aŭ alsendante unu rublon en mono papera aŭ per poŝta transmeto al « Filio (Otdelenije) I. R. Geografia Societo en Troickosavsk » kiu nun eldonas kaj dissendos menditajn ekzemplerojn post eldono. La nombro de apartaj eldonoj estas tre limigita, *nur por kovri elspezojn de tuta eldono* (en « Laboroj » kaj en apartaj libroj), ĉar poste mi povos kaj intencas reeldoni ĝin, pligrandigante. Kiu deziras plirapidigi duan eldonon, bonvolu mendi kiel eble plej rapide kiom eble plej multajn ekzemplerojn de l'unua.

N. EVSTIFEIEFF.

Tre plezure, ni prezentas tiun alvokon de nia bona propagandanto N. Evstifeieff; tiaj penoj meritas certe sukceson kaj ni rekomendas al ĉiuj geesperantistoj, Rusaj kaj aliaj, ke ili subtenu la fervoran samideanon kiu disvastigas, tiel varme, nian karan Esperanton, en la mezo de Azio.

La Redakcio.

Al niaj Holandaj samideanoj.

Sub la titolo « Manifesto » nia kunfrato Dreves Uitterdijk en « La Holanda Pioniro » faras elokventan alvokon al siaj samlandanoj por ke ili subtenu la taskon, kiun li entreprenis, t. e. la disvastigado de Esperanto en Holando, precipe per libroj kaj per lia jurnalo. Li skribas : « Helpu min, Holandaj fratoj kiuj kredas kun mi je glora venko de Esperanto post tre baldaŭa tempo ! Monan, financan helpon mi bezonas antaŭ ĉio, sed ne forgesu ke la batalado necesigas plu ! Formu grupon kiel en aliaj landoj kaj ni eniru la duan jaron kun pli bona stato de nia organo kaj de l' tuta propagando ĉirkaŭ ni. »

Ni kunigas nian voĉon kun la lia kaj ni ne dubas ke niaj samideanoj, Holandaj kaj aliaj, respondos al tiu alvoko kaj ke nia kuraĝa kunfrato rikoltos la helpon, monan kaj moralan, necesan por la daŭrigo de la nobla tasko, kiun li kondukis, ĝis nun, tiel feliĉe. « La Holanda Pioniro » devas daŭriĝi kaj estas honora devo por ĉiuj, ke ili subtenu ĝian ekzistadon. Homo ne povas agi ĉiam sole, kaj Esperanto faris sufiĉe da bonaj adeptoj en Holando por ke unu aŭ du el ili helpu la redaktoron, kies laboro fariĝas pli kaj pli grava. La redaktoroj povas ne loĝi en la samaj urboj kaj ni povas citi, kiel ekzemplo, nian « Belga Sonorilo », kies redaktoroj kaj presisto vivadas en tre diversaj lokoj.

Tiel kiel skribas S^ro Dreves Uitterdijk, la devizo « Unueco faras fortecon » devas fariĝi la ordonvorto de ĉiuj la samideanoj; tio estas ankaŭ la devizo de la Belga popolo kaj se ni sukcesos, tio estos dank' al la intima unueco de ĉiuj energioj niaj.

Nia kunfrato ekzamenas la eblecon de malprospero ; ni ne partoprenas lian timon kaj ni ne volas konsideri tiun necertecon, ĉar ni estas konvinkataj ke « La Holanda Pioniro » trovos ĉe niaj najbaroj tutan necesan helpon kiun ĝi petegas. Cetere ni ne povus akcepti la finan proponon faritan de nia kunfrato pri unuigeco de niaj organoj.

Ni opinias ke ĉia lando devas havi specialan organon ; tial ni deziris, de longe, fondi ĵurnalon en Belgujo. « La Belga Sonorilo » estis decidita de kelkaj monatoj kaj ni laboradis por ĝia naskiĝo, kiam « La Holanda Pioniro » faris siajn unuajn paŝojn. Ĉiam ni opiniis kaj ni opinias ke tiuj ĵurnaloj povas kaj devas ambaŭ prosperi, kaj tio estas ankaŭ la opinio de ĉiuj fremdaj amikoj, de kiuj ni petis konsilojn, antaŭ entrepreni specialan organon.

A nos partisans hollandais.

Sous le titre « Manifeste » notre confrère Dreves Uitterdijk dans « La Holanda Pioniro » fait un éloquent appel à ses concitoyens pour qu'ils soutiennent la tâche qu'il a entreprise : diffusion de l'Esperanto en Hollande, principalement au moyen de livres et de son journal.

Il écrit : « Aidez-moi, frères hollandais qui croyez avec moi à la glorieuse victoire de l'Esperanto dans un temps prochain ! J'ai besoin avant tout d'une aide pécuniaire et financière, mais n'oubliez pas que la bataille exige plus encore ! Formons un groupe comme dans d'autres pays et que le journal entre dans sa deuxième année avec une meilleure situation et une propagande serrée autour de nous. »

Nous joignons notre voix à la sienne et nous ne doutons pas que nos partisans, hollandais et autres, ne répondront à cet appel et que notre courageux confrère ne récoltera l'aide, pécuniaire et morale, nécessaire à la continuation de la noble tâche qu'il a conduite, jusqu'à présent, si heureusement. « La Holanda Pioniro » doit continuer et c'est un devoir d'honneur pour tous de protéger son existence. Un homme ne peut toujours agir seul et l'Esperanto a fait suffisamment de bons adeptes en Hollande pour qu'un ou deux d'entre eux aident le rédacteur, dont le travail devient de plus en plus important.

Les collaborateurs peuvent d'ailleurs habiter des villes différentes et nous pouvons citer, comme exemple, notre « Belga Sonorilo, » dont les rédacteurs et l'imprimeur sont fixés dans des endroits éloignés les uns des autres.

Ainsi que l'écrit Mr Dreves Uitterdijk, la devise « L'union fait la force » doit devenir le mot d'ordre de tous nos partisans ; c'est aussi la devise du peuple belge et si nous réussissons, ce sera grâce à l'union intime de toutes nos énergies.

Notre confrère examine la possibilité d'un insuccès ; nous ne partageons point ses craintes et nous ne voulons pas envisager cette éventualité, car nous sommes convaincus que « La Holanda Pioniro » trouvera chez nos voisins toute l'aide nécessaire qu'il réclame. Du reste, nous ne pourrions accepter la proposition finale faite par notre confrère quant à la fusion de nos organes.

Notre avis est que chaque pays doit avoir un organe distinct; c'est pourquoi nous souhaitions, depuis longtemps, fonder un journal en Belgique. La création de la « Belga Sonorilo » était décidée depuis quelques mois et nous travaillions à la naissance de cette publication lorsque « La Holanda Pioniro » fit ses premiers pas.

Nous avons toujours pensé et nous pensons encore que ces journaux peuvent et doivent prospérer l'un et l'autre, et c'est aussi l'opinion de tous les amis étrangers à qui nous avons demandé conseil avant de fonder un organe spécial.

Aan onze Hollandsche partijgenooten.

Onder de hoofding « Manifest » doet onze medebroeder Dreves Uitterdijk in « La Holanda Pioniro » een welsprekenden oproep aan zijne medeburgers, opdat zij de taak welke hij heeft ondernomen, zouden ondersteunen : verspreiding van het Esperanto in Holland, voornamelijk bij middel van boeken en van zijn tijdschrift.

Hij schrijft : « Helpt mij, Hollandsche broeders, die met mij gelooft aan de roemrijke zegepraal van het Esperanto in eenen aanstaanden tijd ! Ik heb vooral eenen geldelijken onderstand noodig, maar vergeet niet dat de kampstrijd nog meer vereischt ! Vormen wij eene groep gelijk in andere landen, en dat het blad zijnen tweeden jaargang inga met eene betere gesteldheid en eene propaganda rondom ons aangesloten. »

Wij vervoegen onze stemmen bij de zijne en wij twijfelen niet of onze partijgangers, Hollanders en anderen, zullen aan dezen oproep beantwoorden en onze wakkere medebroeder zal de geldelijke en zedelijke hulp opoogsten, noodig tot de voortzetting der edele taak welke hij tot nu toe zoo gelukkiglijk gestuurd heeft. « La Holanda Pioniro » moet voortduren en 't is voor allen een eereplicht haar bestaan te beschermen. Eén man kan niet altijd alleen handelen, en het Esperanto heeft genoegzaam verkleefde aanhangers in Holland, opdat één of twee onder hen den opsteller helpen, wiens werk al meer en meer belangrijk wordt.

De medewerkers mogen, ten andere, verschillende steden bewonen, en wij mogen als voorbeeld noemen onze « Belga Sonorilo » waarvan de opstellers en de drukker gevestigd zijn in plaatsen die ver van malkander verwijderd zijn.

Zooals Mr Dreves Uitterdijk het schrijft, moet « Eendracht maakt macht » het ordewoord van alle onze partijgangers worden ; 't is ook de leus van het Belgische volk, en indien wij welslagen, 't is dank aan de innerlijke eendracht van alle onze krachten.

Onze medebroeder onderzocht de mogelijkheid van eene mislukking ; wij deelen zijne vrees niet, en wij willen deze gebeurlijkheid niet inzien, want wij zijn overtuigd dat « La Holanda Pioniro » bij onze geburen al den noodigen steun zal vinden, welken zij vereischt. Overigens, zouden wij het eindvoorstel, door onzen medebroeder gedaan nopens de versmelting onzer organen, niet kunnen aannemen.

Onze meening is dat ieder land een afzonderlijk orgaan moet hebben ; 't is daarom dat wij, sedert lang, wenschten een blad in België te stichten. De stichting der Belga Sonorilo was sedert eenige maanden besloten, en wij werkten aan de geboorte dezer uitgave, wanneer « La Holanda Pioniro » hare eerste stappen deed.

Wij hebben altijd gemeend en wij meenen nog dat deze bladen kunnen en moeten bloeien, het eene en het andere, en het is ook het gevoelen van al de vreemde vrienden, wien wij raad gevraagd hebben vooraleer een bijzonder orgaan te stichten.

Unueco faras fortecon! — Nia kunfrato ĵus edziĝis; ni uzas tiun okazon por alsendi, al lia juna edzino kaj al li, niajn plej bonajn dezirojn pri iliaj feliĉo kaj prospero. Li povu trovi en sia nova situacio la kuraĝon kaj energion necesajn, kiuj permesos al li atingi la deziratan celon.

Jos. JAMIN.

Tra la Mondo Esperantista.

La Eŭropa gazetistaro ŝajnas, de kelka tempo, interesiĝi pli ol antaŭe, al la disvastigado de Esperanto. Ĝi komencas kompreni ke estas ne sole devo sed ankoraŭ neceso, konatigi Esperanton al ĝiaj gelegantoj, ĉar tiuj ĉi ekaŭdas ĉie, venantajn el ĉiuj landoj, la laŭdojn pri tiu bela kaj mirinda lingvo kaj ili postulas sciigojn pri ĝi. La « Bolletino Medico di Salsomaggiore » (Italujo) enhavas artikolon pri la lingvo kaj priskribon de la urbeto Salsomaggiore kaj ĝiaj banejoj.

En « Luchon » la fama Franca banurbo, la Esperantistoj trovos ankaŭ en la legsalono de la « Casino », ĉiujn Esperantistajn gazetojn. Tio estas bonega rimedo por la propagando kaj ni esperas ke la aliaj banurboj imitos tiun ekzemplon kaj rezervos bonan akcepton por niaj gazetoj.

S^ro^ Th. Cart, detale skribas pri Esperanto ĉe la blinduloj en la monata revuo de la Franca Turing Klubo de Julio, kaj ni sciiĝas per tiu artikolo, pri la progresoj jam gravaj, kiujn la ideo rikoltis ĉe tiuj interesindaj malfeliĉuloj. Hodiaŭ, ne sole la blinduloj parolantaj France havas libron en literoj « Braille » sed la Anglaj kaj Germanaj blinduloj povas ricevi lecionojn de Esperanto dank' al la traduko de la gramatiko kaj de vortareto, kiuj estos, siavice, baldaŭ presitaj ankaŭ en « Braille ». La Ekzercaro por la blinduloj de ĉiuj landoj estas skribita tute Esperante per literoj « Braille » kaj ĉiuj blinduloj povas uzi ĝin de nun.

***

La Turing-Klubo de Francujo ĉiam apogas la disvastigadon de Esperanto ne sole per favoraj artikoloj en sia revuo kaj per monaj donacoj sed ankoraŭ per organizo de kursoj rezervitaj al la membroj de la klubo. En sia jarlibro 1903^a^, la Franca Turing-Klubo enmetis Esperantan frazlibron de l'turisto, kiun la ĵurnalo « Lingvo Internacia » bone intencis eldoni en aparta broŝuro. Tiu frazlibro enhavas la tradukojn

---

L'union fait la force! — Notre confrère vient de se marier; nous profitons de cette occasion pour adresser à sa jeune épouse et à lui nos meilleurs vœux de bonheur et de prospérité.

Puisse-t-il trouver dans sa nouvelle situation le courage et l'énergie nécessaires qui lui permettront d'atteindre le but désiré.

Jos. JAMIN.

A travers le monde Espérantiste.

Depuis quelque temps la presse européenne semble s'intéresser plus que précédemment à la diffusion de l'Esperanto. Elle commence à comprendre que c'est non seulement un devoir, mais encore une nécessité, que de faire connaître l'Esperanto à ses lecteurs, car ceux-ci commencent à entendre partout, venant de tous les pays, les éloges de cette belle et merveilleuse langue et ils exigent des renseignements à son sujet. Le « Bolletino Medico di Salsomaggiore » (Italie) contient un article sur la langue et une description de la petite ville de Salsomaggiore et de ses établissements de bain. A Luchon, la célèbre ville d'eaux française, les Espérantistes trouveront aussi, dans le salon de lecture du Casino tous les journaux Espérantistes. C'est un excellent moyen de propagande et nous espérons que les autres villes de bain imiteront cet exemple et réserveront bon accueil à nos publications.

M^r^ Th. Cart parle de l'Esperanto chez les aveugles dans la revue mensuelle du Touring Club de France, n^o^ de juillet, et nous apprenons, par cet article, les progrès déjà importants, que l'idée a réalisés chez ces intéressants déshérités. Aujourd'hui, non seulement les aveugles parlant français ont un livre en lettres « Braille », mais les aveugles anglais et allemands peuvent recevoir des leçons d'Esperanto, grâce à la traduction de la grammaire et du petit dictionnaire. Bientôt, à leur tour, ces ouvrages seront également imprimés en « Braille ». Le recueil d'exercices pour les aveugles de tous les pays est écrit entièrement en Esperanto au moyen des lettres « Braille » et tous les aveugles peuvent s'en servir dès maintenant.

***

Le Touring Club de France a toujours soutenu l'expansion de l'Esperanto non seulement en publiant des articles favorables dans sa revue et par des dons pécuniaires, mais encore par l'organisation de cours réservés aux membres du club. Dans son annuaire pour 1903, le Touring Club français a encarté un recueil de phrases, en Esperanto, à l'usage du touriste, que le journal « Lingvo Internacia » a eu la bonne idée d'éditer en brochure spéciale. Le recueil contient les traduc-

Eendracht maakt macht! — Onze medebroeder komt te trouwen; wij maken van deze gelegenheid gebruik om aan zijne jonge echtgenoote en aan hem onze beste wenschen van geluk en voorspoed te sturen.

Moge hij in zijnen nieuwen staat den noodigen moed en sterkte vinden, die hem zullen toelaten het gewenschte doel te bereiken.

Vertaald door A.-J. WITTERYCK.

Dwars door de Esperantische wereld.

Sedert eenigen tijd schijnt de Europeesche drukpers zich meer als voorheen de verspreiding van het Esperanto aan te trekken. Zij begint te verstaan dat het niet alleenlijk een plicht maar ook eene noodzakelijkheid is, het Esperanto aan hare lezers te doen kennen; want dezen beginnen van uit alle landen, den lof te hooren van deze schoone en wonderbare taal, en zij eischen inlichtingen over dezelve. De « Bolletino Medico di Salsomaggiore » (Italië) behelst een artikel over de taal en eene beschrijving van het stadje Salsomaggiore en van zijne badinrichtingen. Te Luchon, de beroemde Fransche badstad, zullen de Esperantisten ook in de leeszaal van den Casino, alle de Esperantische bladen vinden. Het is een uitmuntend verspreidingsmiddel en wij hopen dat de andere badsteden dit voorbeeld zullen navolgen en een goed onthaal aan onze schriften voorbehouden.

M. Th. Cart spreekt over het Esperanto bij de blinden, in het maandelijksch overzicht van den Touring Club de France, Julinummer, en door dit artikel, vernemen wij welken reeds belangrijken vooruitgang, het denkbeeld bij deze belangwekkende onterfden verwezentlijkt heeft. Heden hebben niet alleen de Franschsprekende blinden een boek in « Braille-letters », maar de Engelsche en Duitsche blinden kunnen lessen van Esperanto ontvangen, dank aan de vertaling van de spraakleer en van het kleine woordenboek. Weldra, op hunne beurt, zullen deze werken insgelijks in « Braille-letters » gedrukt worden. De keus van oefeningen voor de blinden aller landen is ganschelijk in Esperanto geschreven, bij middel van de « Braille-letters » en alle blinden kunnen er zich van nu af van bedienen.

***

De Touring Club de France heeft altijd de uitbreiding van het Esperanto bevoordeeligd: niet alleenlijk met gunstige artikelen in hare Revue, en met geldgiften, maar nog door de inrichting van leergangen, voorbehouden aan de leden van den Club. In zijn jaarboek voor 1903, heeft de Fransche Touring Club eene verzameling van zinnen, in Esperanto, ten gebruike der touristen, ingelascht, dewelke het blad « Lingvo Internacia » in een bijzonder boekje heeft uitgegeven. De verzameling behelst de Engelsche,

Anglan, Francan, Germanan, Hispanan kaj Italan de la frazoj ordinare uzitaj de la turistoj en hotelo, en poŝta kontoro, en urbo, k. t. p., kaj adresaro de kelkaj Esperantistaj Grupoj. Estas bedaŭrinde ke la Turing-Kluboj de la aliaj landoj ne sekvas la ekzemplon de la Franca Klubo; ni esperas ke baldaŭ la Belga Turing-Klubo akceptos Esperanton, kiun ĝi forigis ĝis nun malgraŭ niaj nelaceblaj klopodoj. Aliparte, niaj Francaj amikoj enkondukis Esperanton en multajn privatajn societojn. La eminenta doktoro Brouardel memorigis, en parolado ĉe la ĝenerala kunveno de la « Association polytechnique » ke tiu societo organizis tri kursojn de lingvo Esperanto kiujn sekvis multe da aŭdantoj.

***

Ni ricevis ankoraŭ « Le Touriste français en Allemagne » kiu, krom la Germana traduko de la Franca teksto, enhavas malgrandan artikolon pri Esperanto kaj kelkajn sciigojn pri nia movo en Germanujo.

Inter la multaj artikoloj donitaj de la ĵurnaloj, ni rimarkis artikolon kun kelkaj montraĵoj kaj ekzemploj de Doktoro Toulouse en « Le Journal » el Parizo ; alian artikolon tre favoran en la « Kölnische Zeitung »; bonan artikolon pri la Esperanto ĉe la filatelistoj eltiritan el nia ĵurnalo kaj alian pri la « Latina tezo » kaj Esperanto, de S^ro^ J. Delfour ambaŭ en la « Mémorial d'Amiens ». La sindona kaj agema Sekretario de la Esperantista grupo de « Amiens » ankoraŭ tradukis la unuan akton de Hamleto en Franca lingvo, sed laŭ la Esperanta traduko de D^ro^ Zamenhof. Tiu libreto helpos multe la novajn adeptojn pri la lego de la teksto de Zamenhof kaj ili povos kompari ĝin je la aliaj Francaj tradukaĵoj de la Angla teksto; tiel ili povos konstati la perfekton kaj la korektan kaj precizan formon de la poeta verko de Zamenhof.

« L'Intermédiaire des Institutrices libres » (La Perilo inter la liberaj instruistinoj) komencis en sia 27^a^ numero, daŭris en siaj 28^a^, 29^a^, 30^a^, 31^a^ numeroj kaj daŭros en siaj sekvontaj numeroj, serion da artikoloj pri Esperanto skribitaj en Franca lingvo per simpligita ortografio.

De Milwaukee, Wisconsin, Unuigitaj Ŝtatoj Amerikaj, ni ricevis « The Globe trotter » organo de la « Cosmopolitan Correspondence Club » kiu havas grandan nombron da korespondantoj en ĉiuj landoj de la mondo. « The Globe trotter » tre ĝentile akceptis proparoladon pro Esperanto, kiun mi sendis al ĝi en Franca lingvo, tradukitan en Germana lingvo de Fraŭlino Augusta Greiner kaj en la Angla lingvo de

tions anglaise, française, allemande, espagnole et italienne des phrases ordinairement employées par les touristes à l'hôtel, au bureau de poste, en ville, etc., et un recueil d'adresses des quelques groupes Espérantistes. Il est regrettable que les Touring Clubs des autres pays ne suivent pas l'exemple du club français ; nous espérons que bientôt celui de Belgique accueillera l'Esperanto qu'il a tenu éloigné jusqu'aujourd'hui, malgré nos démarches incessantes. D'autre part, nos amis français ont introduit l'Esperanto au sein de nombreuses sociétés privées ; l'éminent docteur Brouardel rappelait, dans un discours prononcé lors de l'assemblée générale de l'Association polytechnique, que cette société a organisé trois cours d'Esperanto que suivirent de nombreux auditeurs.

***

Nous avons encore reçu « Le Touriste Français en Allemagne » qui, outre la traduction allemande du texte français, contient un petit article sur l'Esperanto et quelques indications sur sa marche en Allemagne.

Parmi les nombreux articles publiés par les journaux, nous avons remarqué un article avec quelques démonstrations et exemples, du docteur Toulouse dans « Le Journal » de Paris ; un autre article très favorable dans la « Gazette de Cologne » ; un bon article sur l'Esperanto chez les philatélistes extrait de nos informations et un autre sur la thèse latine et l'Esperanto par Mr J. Delfour, tous deux dans le « Mémorial d'Amiens ». Le dévoué et actif secrétaire du groupe espérantiste d'Amiens, a encore traduit le premier acte de Hamlet en français, mais en se servant de la traduction espérantiste du docteur Zamenhof. Ce livret aidera beaucoup les nouveaux adeptes dans la lecture du texte de Zamenhof et ils pourront le comparer avec les autres traductions françaises du texte anglais ; ils pourront ainsi constater la perfection et la forme correcte et précise de l'œuvre poétique de Zamenhof.

« L'Intermédiaire des Institutrices libres » a commencé dans son n° 27, continué dans ses numéros 28, 29, 30, 31 et continuera dans ses numéros suivants, une série d'articles sur l'Esperanto, écrits en français avec l'ortographe simplifiée.

De Milwaukee, Wisconsin, Etats-Unis d'Amérique, nous avons reçu « The globe trotter » organe du club de correspondance cosmopolite qui possède un grand nombre de correspondants dans tous les pays du monde. « The globe trotter » a très courtoisement accueilli un plaidoyer en faveur de l'Esperanto que je lui ai adressé en français avec une traduction allemande de Melle Augusta Greiner et une traduc-

Fransche, Duitsche, Spaansche en Italiaansche vertaling van de zinnen, die de touristen gewoonlijk in het gasthof, aan het postbureel, in stad, enz., gebruiken ; en eene verzameling adressen van eenige Esperantische kringen. Het is betreurenswaardig dat de Touring Clubs der andere landen het voorbeeld van den Franschen Club niet volgen ; wij hopen dat deze van België welhaast het Esperanto zal aannemen, hetwelk zij tot hiertoe, niettegenstaande onze onophoudelijke pogingen, verwijderd hield. Van een anderen kant hebben onze Fransche vrienden het Esperanto in den schoot van talrijke bijzondere kringen binnengebracht ; de uitstekende doktoor Brouardel herinnerde, in eene redevoering uitgesproken binst de algemeene vergadering der Association Polytechnique, dat deze maatschappij drie Esperantische leergangen ingericht heeft, die door talrijke toehoorders gevolgd werden.

***

Wij hebben nog ontvangen : « Le Touriste Français en Allemagne », die, buiten de Duitsche vertaling van den Franschen tekst, een klein artikel over het Esperanto bevat en eenige inlichtingen over haren vooruitgang in Duitschland.

Onder de talrijke artikels, door de dagbladen uitgegeven, hebben wij er een opgemerkt met eenige betoogingen en voorbeelden, door den doktoor Toulouse in « Le Journal » van Parijs ; een ander zeer voordeelig artikel in de « Gazette de Cologne » ; een goed artikel over het Esperanto bij de postzegelverzamelaars, getrokken uit onze inlichtingen, en een ander over het Latijnsch vraagstuk en het Esperanto, door M. J. Delfour, beide in de « Mémorial d'Amiens ». De verkleefde en werkzame schrijver van den Esperantischen kring van Amiens, heeft ook nog het eerste bedrijf van Hamlet in het Fransch vertaald, zich bedienende van de Esperantische vertaling van den doktoor Zamenhof. Dit boekje zal de nieuwe aanhangers veel helpen in het lezen van den tekst van Zamenhof en zij zullen het kunnen vergelijken met de andere Fransche vertalingen van den Engelschen tekst ; alzoo zullen zij de volmaaktheid en den juisten en nauwkeurigen vorm van het poëtisch werk van Zamenhof kunnen bestatigen.

De « Intermédiaire des Institutrices libres » heeft in haar n^r^ 27 begonnen, voortgedaan in hare nummers 28, 29, 30, 31, en zal in de volgende nummers voortdoen met eene reeks artikels over het Esperanto, geschreven in het Fransch met de vereenvoudigde spelling :

Uit Milwaukee, Wisconsin, Vereenigde Staten van Amerika, hebben wij « The Globe Trotter » ontvangen, orgaan van den Club der cosmopolietsche briefwisseling, die een groot getal briefwisselaars in alle landen der wereld telt. « The Globe Trotter » heeft zeer beleefdelijk eene pleitrede over het Esperanto onthaald, welke

S[ro] G. Mathys. Ni ne dubas ke inter la multnombraj gelegantoj de tiu interesa revuo, Esperanto faros bonajn kaj sindonajn varbotojn.

Jos. JAMIN.

Kroniko Belga.

Loveno. Kun nelaciĝebla agemeco niaj amikoj de l' « Esperantista Lovena Grupo » daŭrigas sian propagandon : de l'unuaj tagoj de Julio tri kursoj de Esperanto estas organizitaj en la Industria Lernejo : unu por la virinoj, farata de S[ro] Matthys kaj du por la viroj, farataj unua France de S[ro] P. Blaise kaj dua Flandre de S[ro] Matthys. En plej lerta maniero tiuj kursoj estis anoncitaj kaj preparitaj : grandaj kaj tre rimarkeblaj afiŝoj, sur kiuj per grandegaj literoj montriĝis la vorto : Esperanto, en ĉiuj flankoj de l'urbo konigis Esperanton kaj la farotajn kursojn; ĉiuspecaj cirkuleroj estis dissenditaj, precipe al la lernejestroj, lernejestrinoj, diversaj oficejoj, k. c. Tiujn klopodojn rekompencis fruktoriĉaj rezultatoj : ĉirkaŭe 150 lernantoj (nome pli ol 70 lernantinoj) alestis tre persiste kaj tre lerneme al la kursoj. La 28[an] de Aŭgusto, por festi la finiĝon de tiuj sukcesaj kursoj, artista kaj muzika kunveno okazos ĉe la sidejo de l' grupo. Plie, oni preparas Esperantistan ekspozicion, okazontan en la monato Septembra dum la komunumaj festoj. La tiea gazetaro, kiel antaŭe, ĉiam subtenas la Esperantistan movadon. Tiu penado, je la tempo malfavora kiam la Esperantistaro kutime iom dormetas, sincerajn gratulojn meritas : ilin do ni tutkore sendas al niaj Lovenaj amikoj precipe al la sindonaj profesoroj, S[roj] Matthys kaj Blaise, kaj ni deziras por ilia estonta agado la saman sukceson.

La Gazetaro Belga. En la numero Julia de la monata literatura revuo : « Le Glaneur » (406, Rue Vanderkindere, Uccle-Bruxelles) ni legis, skribitan de l' direktoro S[ro] Dufour, bonan artikolon pri la esenco kaj progresoj de Esperanto.

En la komerca revuo : « L'Exportation », organo de l' komerca Rusa-Belga kontoro, (79, Chaussée d'Haecht, Bruxelles), estis presata tre bona kaj detala artikolo pri Esperanto, speciale laŭ komerca vidpunkto.

En la numeroj de l' 28[a], 29[a] kaj 30[a] de Julio de l'Antverpena ĵurnalo « Le Matin », kiu ĝis nun nur

---

tion anglaise de Mr G. Mathys. Nous ne doutons pas que parmi les nombreux lecteurs et lectrices de cette intéressante revue, l'Esperanto ne fasse de bonnes et dévouées recrues.

Jos. JAMIN.

Chronique Belge.

Louvain. Nos amis de l' « Esperantista Lovena Grupo » continuent leur propagande avec un zèle inlassable: depuis les premiers jours de juillet trois cours sont donnés à l'Ecole Industrielle : un aux dames par Mr Matthys et deux aux hommes: en français par Mr P. Blaise et en flamand par Mr Matthys. Ces cours ont été annoncés et préparés avec habileté : de grandes affiches, sur lesquelles se détachait en lettres énormes le mot : Esperanto, ont fait connaître par toute la ville l'Esperanto et les cours projetés ; des circulaires de toutes espèces ont été envoyées partout, principalement aux directeurs et directrices d'écoles, aux diverses administrations, etc. D'heureux résultats répondirent à ces efforts: environ 150 personnes, parmi lesquelles plus de 70 dames, suivirent les cours avec assiduité et zèle. Le 28 août une réunion artistique et musicale, au local du groupe, clôturera brillamment ces cours. De plus, une exposition Espérantiste se prépare pour le mois de septembre, durant les fêtes communales.

La presse locale continue, comme par le passé, à soutenir le mouvement. Ces efforts, à l'époque défavorable où le monde Espérantiste sommeille d'habitude quelque peu, méritent des félicitations sincères, que nous envoyons de tout cœur aux amis de Louvain, surtout aux dévoués professeurs : MM. Blaise et Matthys ; nous leurs souhaitons le même succès dans leur propagande future.

La Presse belge. Le numéro de juillet de la revue littéraire mensuelle: « Le Glaneur » (406, Rue Vanderkindere, Uccle-Bruxelles) contenait un bon article, écrit par le directeur Mr Dufour, touchant la nature et les progrès de l'Esperanto.

La revue commerciale : « L'Exportation », organe du comptoir commercial russo-belge, (79, Chaussée d'Haecht, (Bruxelles), a présenté l'Esperanto, surtout au point de vue commercial, dans un excellent article, bien détaillé.

Dans les numéros des 28, 29 et 30 juillet du journal anversois: « Le Matin », nous avons lu avec plaisir une série de beaux articles, principalement celui du 29 qui, dans un style élevé, faisait connaître le bonheur, dont jouissent les Espé-

ik hem in het Fransch toegestuurd heb met eene Duitsche vertaling van Mej. Augusta Greiner en eene Engelsche vertaling van M. G. Mathys. Wii twijfelen niet of het Esperanto zal onder de talrijke lezers en lezeressen van dit belangrijk tijdschrift goede en verkleefde aanhangers vinden.

Vertaald door A.-J. WITTERYCK.

Belgische Kroniek.

Leuven. *Onze vrienden der « Esperantista Lovena Grupo » zetten hun verspreidingswerk met eenen onvermoeibaren iever voort : Sedert de eerste dagen van Juli zijn drie leergangen gegeven in de Nijverheidsschool : eenen aan de vrouwen door M. Matthys en twee aan de mannen: in 't Fransch door M. P. Blaise en in 't Vlaamsch door M. Matthys. Deze leergangen werden met behendigheid aangekondigd en voorbereid groote plakkaarten, waarop in overgroote letters het woord : Esperanto prijkte, hebben door geheel de stad het Esperanto en de ontworpen leergangen doen kennen ; alle slag van strooibriefjes werden overal gezonden, voornamelijk aan de bestuurders en bestuursters van scholen, aan de verschillende besturen, enz. Gelukkige gevolgen beantwoordden aan deze pogingen : ruim 150 personen, waaronder meer dan 70 damen, volgden de leergangen met volharding en iever. Den 28 Oogst zal eene kunst- en muzikale vergadering, in het lokaal van den kring, deze leergangen op schitterende wijze sluiten. Meer nog: eene Esperantische tentoonstelling wordt bereid voor de maand September, gedurende de gemeentefeesten.*

De drukpers doet voort, zooals voorheen, met de beweging te ondersteunen. Deze pogingen, gedurende het ongunstig tijdstip, dat de Esperantische wereld naar gewoonte een weinig sluimert, verdienen rechtzinnige gelukwenschen, welke wij uit ganscher harte aan de vrienden van Leuven zenden, vooral aan de verkleefde leeraars : MM. Blaise en Matthys ; wij wenschen hun den zelfden bijval in hunne toekomende propaganda.

De Belgische Drukpers. *Het Julinummer van het maandelijksch letterkundig overzicht : « Le Glaneur » (406, Vanderkinderestraat, Uccle-Brussel) behelsde een goed artikel, geschreven door den bestuurder M. Dufour, nopens den aard en den vooruitgang van het Esperanto.*

Het handelsoverzicht « L'Exportation », orgaan van het Russisch-Belgisch handelsbureel, (79, Haechtschen Steenweg, Brussel) heeft het Esperanto voorgesteld, vooral onder handelsoogpunt, in een uitmuntend, wel verzorgd artikel.

In de nummers van 28, 29 en 30 Juli van het Antwerpsch dagblad « Le Matin » hebben wij met genoegen eene reeks schoone

malmulte parolis pri Esperanto, ni plezure legis serion da belaj artikoloj, precipe tiun de l' 29a kiu, per impresigaj frazoj, malvolvis la feliĉon, kiun ĝuas la Esperantistoj kiam, per sia internacia korespondado, ili trovas « tie, tre malproksime, trans Oceano, spiriton tiel kiel sia spirito malvolviĝintan ; koron tian kiel sia koro, estaĵon kiu pensadas, penadas, amadas kiel ili kaj kiun, sen Esperanto, ili estus konintaj neniam ».

La numero de l' 30a de Julio raportis pri interparolado kun Sro R. Van Melckebeke : la sekretario de l' A. G. E., por pruvi la tre facilan kompreneblecon de Esperanto, rakontis inter aliaj ke Esperantista Antverpenano skribis en Esperanto al la firmo Beyer, el Elberfeld, por mendi kelkajn ĥemiaĵojn : la letero, sufiĉe longa, priskribis plie iajn ĥemiajn eksperimentojn kaj precize konigis la menditajn objektojn. La firmo Beyer, sen ia eraro, sendis la deziritan mendaĵon, aldonante ke, kvankam ĝi neniel scias en kia lingvo oni estis skribinta, ĝi pensas tamen esti bone kompreninta la mendon.

Kelkajn bonajn artikolojn ankaŭ ni legis en « La Métropole » (Antverpeno) kaj « Le Petit Bleu » (Bruselo).

Diversaĵoj. Antaŭ kelkaj tagoj Sro L. Cogen, el Gento, estis vizitata, dum kelkaj minutoj, de nia Franca samideano : Sro Lucien Bernot ; ili interparolis nur Esperante tiel facile kiel en sia ĝepatra lingvo.

Sro L. Christiaens (151, Rue de la Victoire, Bruxelles) intencas organizi Esperantistan ekspozicion kaj petas la fremdajn Esperantistojn ke ili sendu ian Esperantan korespondaĵon.

MAURICE SEYNAEVE.

Delegacio por la enkonduko de Helpanta Lingvo Internacia.

Belgaj Societoj kaj Delegitoj.

(Daŭro, vidu la 3an numeron).

Congrès universel de la Paix (1902). — Universala kongreso de la Paco. Deligito por la Franca lingvo : Sro Houzeau de Lehaie, Belga senatano.

Association belge des Chimistes. — Belga Societo de la Ĥemiistoj. Sroj R. Lucion kaj Edm. Van Melckebeke, doktoroj de sciencoj.

Association des Ingénieurs sortis des Ecoles de Gand. — Societo de la Inĝenieroj elirintaj de la Lernejoj de Gento. Sro J. Massau, prezidanto de la Societo.

Association des jeunes Architectes de Bruxelles. — Societo de la junaj Arĥitektistoj en Bruselo. Sroj Paul Le Clerc, prezidanto de la Societo kaj J. Dumont, arhitektistoj.

Cercle d'Etudes photographiques et scientifiques d'Anvers. Antverpena Societo por fotografaj kaj sciencaj lernadoj. Sro Ernest Van den Kerckhove.

Cercle littéraire et scientifique de Molenbeek St Jean (Bruxelles). Literatura kaj scienca klubo. Doktoro C. Bendin prezidanto kaj Sro E. Lambert, vicprezidanto.

Fédération des philatélistes belges. — Federacio de la Belgaj Filatelistoj. — Sro J. Coox, kontisto.

---

rantistes, lorsque, dans leur correspondance mondiale, ils trouvent « là-bas, bien loin, par-delà l'Océan, un esprit au niveau du leur, un cœur à l'unisson de leur cœur, un être qui pense, souffre, aime comme eux et que, sans l'Esperanto, ils n'auraient jamais connu ». Le numéro du 30 juillet publiait une conversation avec Mr R. Van Melckebeke : le secrétaire de l'A. G. E., pour prouver que l'Esperanto est facilement accessible à tous, y racontait entre autres qu'un Espérantiste anversois avait écrit en Esperanto à la maison Beyer, à Elberfeld, pour faire la commande de quelques produits chimiques : dans cette lettre, assez longue, il décrivait encore certaines réactions chimiques et précisait les substances dont il avait besoin. La maison Beyer lui fit l'envoi désiré, sans la moindre erreur, et fit connaître que, quoique ne sachant en quelle langue on avait écrit, elle pensait toutefois avoir compris la commande.

Quelques bons articles ont aussi paru dans « La Métropole » d'Anvers et le « Petit Bleu » de Bruxelles.

Nouvelles diverses : Il y a quelques jours, Mr L. Cogen de Gand a reçu la visite, durant quelques minutes, de l'un de nos partisans français : Mr Lucien Bernot : ils ont conversé uniquement en Esperanto aussi facilement que dans leur langue maternelle.

Mr L. Christiaens, (151, Rue de la Victoire, Bruxelles) a l'intention d'organiser une exposition espérantiste et prie les espérantistes étrangers de lui faire parvenir quelques correspondances.

MAURICE SEYNAEVE.

artikels gelezen, voornamelijk dit van den 29, dat, in eenen verheven stijl, het geluk afschetste, van de Esperantisten, wanneer zij, in hunne wereldsche briefwisseling, « ginder ver, over den Oceaan eenen geest vinden, op de hoogte van den hunnen, een hart dat slaat met hun hart, een wezen dat denkt, lijdt, bemint gelijk zij, en dat zij, zonder het Esperanto, nooit zouden gekend hebben. » Het nummer van den 30 Juli gaf eene samenspraak met M. R. Van Melckebeke : de schrijver van de A. G. E., om te bewijzen dat het Esperanto gemakkelijk genaakbaar is voor allen, vertelde er onder andere, dat een Antwerpsche Esperantist, in 't Esperanto geschreven had naar het huis Beyer, te Elberfeld, om de bestelling te doen van eenige scheikundige voortbrengselen ; in dezen redelijk langen brief, beschreef hij nog eenige scheikundige terugwerkingen en bepaalde de zelfstandigheden, die hij noodig had. Het huis Beyer deed hem de gewenschte zende, zonder den minsten misslag, en liet weten dat, niettegenstaande zij niet wist in welke taal men geschreven had, zij niettemin meende de bestelling begrepen te hebben.

Eenige goede artikels zijn ook verschenen in : « La Métropole » van Antwerpen en « Le Petit Bleu » van Brussel.

Verscheidene Nieuwstijdingen : *Over eenige dagen heeft M. L. Cogen, van Gent, het bezoek ontvangen, gedurende eenige minuten, van eenen onzer Fransche partijgangers : M. Lucien Bernot : zij hebben enkellijk in Esperanto gesproken, zoo gemakkelijk als in hunne moedertaal.*

M. L. Christiaens, (151, Zegestraat, Brussel) heeft het inzicht eene Esperantische tentoonstelling in te richten, en bidt de vreemde Esperantisten, hem eenige briefwisselingen te doen toekomen.

Vertaald door A.-J. WITTERYCK.

Legendo

DE OĴEŜKO.

Unu post la alia falis sur Romon malfeliĉegoj : fajro, pesto kaj mortiga atako de Etruskoj. La urbo estis tiam malgranda kaj malriĉa, kaj eĉ la leporagento, ĉiam timigita kaj malsata, ne envius al la loĝantoj ilian sorton. Sed Numa Pompilius kreskis inter tiuj mizeraj dometoj kaj en la matura aĝo li pensis kaj klopodis pri la malfeliĉa loĝantaro. Kiam do nun en ĝia brusto eliris duoblaj plendoj, li demandis la ĉielon kaj la teron : pro kio ? vokante al la ĉielo kaj al la tero : helpon ! La aŭguroj diris : Jupitero estas ofendita ! La estro de l' popolo suriru la Eskvilinan monteton, kaj tie en sankta arbareto la tondroĵetanta dio aperos al li kaj anoncos, kia penta ofero povos forigi lian koleron.

Sur Eskvilina monteto, inter la arboj, kovritaj per la nokta mallumo, Numa ĵetis sin teren kaj lia vizaĝo falis sur la herbojn, malsekajn pro nokta roso. Super li aperis la reĝo de l' tondroj kaj de l' favoroj, de l' mallibero kaj de la liberigo. Li aperis en lumaĵo, teruriganta la homajn pupilojn, en vesto fleksita kiel la cigno, kun aglo ĉe la flanko kaj kun arko, streĉita per fulmo, en la mano. La arboj senmoviĝis, silentiĝis la murmuroj kaj la sonoj de l' tero; en tiu ĉi mallaŭto de teruro kaj de atendo ekbruis la voĉo de Jupitero :

— Sur mia altaro, por trankviligi mian koleron, metu morgaŭ kvincent kapojn!

La malsekaj herboj ekmurmuris sub la tremanta korpo de Numa ; lia mallaŭta voĉo, humile petegaanta, rediris :

— Vi postulas kvincent kapojn, Sinjoro de l' mondo, sed kiajn ? mia mortema orelo ne aŭdis tion ĉi. Morgaŭ, en la ĝardenoj, kiujn ankoraŭ ne detruis la Tibro superakvanta la landon, antaŭ ol la oraj haroj de Febus lumigos la teron, mi detranĉos kaj metos sur vian altaron kvincent kapojn de ajlo !

En la ree silentiĝinta spaco ektondris la voĉo de Jupitero :

— Vi estas avarulo, Numa, kaj vi provas ŝpari la kapojn de viaj Romanoj. Donu do al mi mil korojn, elŝiritajn el la homaj brustoj !

Numa respondis :

— Jen mi estas. Mi suferas por miloj, — mil koroj batas en mi. Elŝiru ilin, Sinjoro, el mia brusto.

— Vi ŝparas ankaŭ la korojn. Donu do al mi unu vivon, sed tian, en kiu mia kreanta genio spiris la grandecon plej altan.

— Jen mi estas. Mi fariĝis la estro de mia popolo, — mi estas la plej granda el ili.

— Mi ŝanĝas mian volon. Mi postulas, ke vi oferu la vivon de tiu el Romanoj, kiu estas la pli malalta el la plej malaltaj.

— Jen mi estas. Mi servas la tutan mian popolon; mi estas servisto de ĉiuj, mi estas pli malalta ol la plej malaltaj.

La brovoj de la dio de l' tondroj iom malsulkiĝis kaj la teruraj fulmoj erarantaj antaŭ liaj okuloj, paliĝis. Kiam li ekparolis, lia voĉo similis la silentiĝantan tondron.

— Vi plaĉas al mi, amanto de ĉiela Egerio. Estas domaĝe lasi vin en malriĉa kaj turmentita Romo. Leviĝu kaj iru en la landon de Etruskoj. Tie la kampoj estas fruktodonaj kaj la ĝardenoj estas riĉaj, en la marmoraj palacoj sonas luksaj festenoj kaj en la sanktejoj staras monumentoj de grandaj homoj. Mi ordonos, ke vi estu reĝo de potencaj kaj feliĉaj Etruskoj. Via vivo fluos en la ĝuo, kaj la manoj de majstro skulptos monumenton por vi kaj lokos ĝin sur plej alta supro.

Numa levis petegantan vizaĝon de la herboj, kovritaj per la roso kaj respondis per demando :

— Sed ili, Sinjoro ?

— Vi ankoraŭ pensas pri ili. Mi do ne sendos vin al la Etruskoj, sed prenos en mian ĉielon. Jen eltiriĝas al vi la flugilo de mia aglo. Ĝi estas larĝa kaj mola. Metu sur ĝin viajn membrojn, lacigitajn per la tera laboro, kaj sur la delikataj ondoj de l' aero flugu en la spacon de l' senmorta feliĉo !

Numa ree demandis :

— Sed ili, Sinjoro ? sed miaj Romanoj ?

— Vi ankoraŭ pensas pri ili ! pensu pri via Egerio. Ŝi estas ĉielanino, kaj vi, filo de la tero. Sole sekrete kaj malofte vi povas vidi ŝin apud la bordo de l' rivereto, kiu fariĝis el ŝiaj larmoj. Via morto tranĉos la fadenon de via amo. Vi ne vidos ŝin en malluma Erebo, kaj por ŝi mia Olimpo fariĝos malluma Erebo. Jen mi sendas el mia arkofulmo; kaptu en viajn manojn la fajran rubandon, ĝi alportos vin al Egerio kaj al la eterna feliĉo.

La malsekaj herboj tremis sub longa ĝemo de Numa, sed levante sian vizaĝon de l' tero, li rediris :

— Sed ili, Sinjoro, sed ili? sed ili?

Estingiĝis la fulmo, tuj rapidonta el la arko de Jupitero, kunmetiĝis la flugilo de la aglo. Sur la potencaj ŝultroj de Jupitero la haroj ondiĝis pli kaj pli delikate, kaj en la voĉo de l' kolera dio aŭdiĝis favoraj sonoj, kiam li diris :

— Faru, Numa, ke en via Romo fluu rivero de tia amo, kiel la via, kaj mi ligos ĉiujn sagojn en mia sagujo !

Kaŝiĝis la ĉiela apero. En la sankta arbareto restis Numa kun vizaĝo sur la tero. En la nokta malluma la herboj tremis sub liaj ĝemoj kaj malsekiĝis per la roso de liaj larmoj.

— Kiel mi ĝin faros, Sinjoro de l' mondo ! kiel mi povas fari ĝin ?

El pola lingvo tradukis KABE.

Multlingva hotelo.

Oni legis sur elpendaĵo de ia provinca hotelo :

— Tie ĉi, oni parolas ĉiujn lingvojn. —

Voĵaganto eniras, alparolas la hotelmastron intersekve per Angla, Germana, Itala kaj Hispana lingvoj kaj ricevas nenian respondon. Uzo de Esperanto ricevis saman akcepton.

« Kiu do, li demandis intrigita, parolas tie ĉi ĉiujn lingvojn, tiel, kiel anoncas la elpendaĵo ?

La hotelmastro, tre serioze, respondis :

« La vojaĝantoj, Sinjoro mia. »

Rakontetoj.

1. — Du pentristoj estis farintaj la portreton de Hannibal'o. Unu el ili pentris ĝin plene similantan, sed kun du okuloj, kvankam je unu li estis senigita de malsaneco. L'alia pentristo prezentis Hannibal'on je profilo, tiamaniere ke oni vidas nur la bonan okulon. Hannibal'o riproĉis severe l'unuan, sed rekompencis riĉe la duan.

2. — Amiko ia, kiu vizitis Miĥaelo Angelo, vidas la gloran skulptiston finigantan statuon. Kelkaj tagoj pli malfrue l'amiko ree faras viziton al la fama artisto kaj denove trovas lin okupata je la statuo.

Mirigita, li diras :

— Vi estis mallaborema de la lasta fojo, kiam mi vidis vin !

— Neniel, respondis la skulptisto ; mi korektis ĉi tiun parton, poluris tiun alian, dolĉigis tiujn trajtojn, akcentis kelkajn muskolojn, donis pli da energio al tiu lipo kaj al tiu membro.

— Tute bone, diris l'amiko, sed ĉio tio estas nur bagateloj !

— Eble, reparolis Angelo, sed memoru ke la bagateloj faras la perfektecon, kaj la perfekteco ne estas bagatelo !

Tradukis Leopold PELS el Bruselo.

La lastaj vortoj de kelkaj eminentuloj.

« Ne, mi sentas malvarmon ! » La Franca astronomiisto Bailly, mortkondamnita de la revolucia tribunalo, respondante al la ekzekutisto kiu demandis lin ĉu li havas timon.

« Soldatoj, rekte al la koro ! » Marŝalo Ney je sia ekzekuto.

Tradukis leŭtenanto V. INGLADA
Barcelono Hispanlando.

Deziras Korespondadi.

28. Will Jarvis, 40, Peckham Grove, Camberwell, London S. E., (Anglujo), deziras interŝanĝi kun ĉiulandaj samideanoj, ilustritajn poŝtkartojn aŭ ĵurnalojn (ilustritajn, nefrancajn).

Novaj libroj.

Esperanta Frazlibro de l'Turisto kun tradukoj Angla, Franca, Germana, Hispana kaj Itala. Kolekto de « Lingvo Internacia » Prezo : 50 centimoj. Sin turni al Sro P. Fruictier, 27, Bd Arago, Parizo.

Thèmes d'application. Lexicologie, syntaxe, formation des mots de l'Esperanto. (Kun la vortareto de la uzitaj vortoj.) de L. de Beaufront. Prezo : 2 fr., Hachette et Cie.

Ekzercoj de Aplikado. Leksikologio, sintakso, Vortfarado Esperantaj, de L. de Beaufront. Prezo : 1 fr., Hachette et Cie.

Anfangsgründe der Esperanto-Sprache von Th. Cart und Hermann Jürgensen. Prezo : Mk 0.30, Hachette et Cie.

First lessons in Esperanto by Th. Cart and Joseph Rhodes. Price : six pence. Review of Review's office, Mowbray house, Norfolk street, London, W. C.

Hamlet, W. Shakespeare, 1er acte, traduit de l'Esperanto par Joseph Delfour, Librairie Poiré-Choquet, 8, rue de la République, Amiens (France).

A.-J. Witteryck : Het Esperanto. — Zegepralende oplossing van het vraagstuk der Wereldtaal, gegeven door Dr Zamenhof. Prezo : 0.15 fr.

Principaux Manuels en langue française.

en vente aux dépôts de la Maison HACHETTE & Cie *et chez* SPINEUX & Cie *à Bruxelles.*

Grammaire et exercices de la langue Internationale Esperanto par L. DE BEAUFRONT. — Prix 1.50 frc (port en plus.)
L'Esperanto en 10 leçons par TH. CART et M. PAGNIER. — Prix 0.75 (port en plus.)
Dictionnaire Esperanto-Français par L. DE BEAUFRONT. — Prix 1,50 (port en plus)
Vocabulaire Français-Esperanto par TH. CART, M. MERCKENS et P. BERTHELOT. Prix 2.50 (port en plus.)

Nederlandsche Handboeken.

Bij den schrijver te Hilversum (Holland) — **Volledig Leerboek der opkomende wereldtaal Esperanto**, door DREVES UITTERDIJCK, Trompschool, Hilversum. — Prijs : fl : 1.50 (3.75 fr.) verzendingskosten daarboven.

Bij den drukker van *La Belga Sonorilo*, Nieuwe Wandeling, 4, Brugge : **Het Esperanto in tien lessen**, aan fr. 0,50.

La « *BELGA SONORILO* » acceptera des annonces à des prix très réduits dont on trouvera le tableau ci-dessous.

Ces annonces devront satisfaire aux conditions suivantes :

1° Etre rédigées exclusivement en Esperanto ;

2° Emaner de personnes s'engageant à correspondre en Esperanto ,

3° Les annonces doivent être prises pour une année entière.

1/16	de	page	annuellement	fr.	8.00
1/8	»	»	»	»	15.00
1/4	»	»	»	»	28.00
1/2	»	»	»	»	50.00

De « BELGA SONORILO » *aanveerdt aankondigingen aan zeer matige prijzen, van welke men hieronder de tabel vindt.*

Die aankondigingen moeten aan de volgende voorwaarden voldoen :

1° Opgesteld zijn uitsluitelijk in Esperanto ;

2° Gegeven zijn door personen die zich verplichten in Esperanto te schrijven ;

3° De aankondigingen moeten genomen worden voor een gansch jaar.

1/16	*bladz.*	*jaarlijks*	*fr.*	*8.00*
1/8	»	»	»	*15.00*
1/4	»	»	»	*28.00*
1/2	»	»	»	*50.00*

LA PERILO DE LA GAZETISTARO.

(L'INTERMÉDIAIRE DE LA PRESSE).

15, rue Ste Gudule, BRUXELLES.

Legas, tradukas, detranĉas ĉiujn ĵurnalojn gazetojn kaj revuojn de la tuta mondo kaj sendas, el ili, ekstraktojn pri ĉiuj objektoj.

Ĉiu kiu deziras interesadiĝi je ia demando, abonas l'Intermédiaire de la Presse.

Prezarojn pri abonoj oni sendas laŭ demando.

Oni korespondas en Esperanto.

POŜTAJ KARTOJ

kun desegna titolo de la « *BELGA SONORILO* » riceveblaj de So A.-J. Witteryck en Bruges.

Prezo de la cento : 1,25 franko.

SPINEUX & CIE

— FREMDA LIBREJO —

FONDITA EN 1833

62, Montagne de la Cour

BRUSELO.

Telefono 3688 Telefono 3688

Libroj eldonitaj de HACHETTE & CIE

Vendas ĉiujn esperantistajn librojn kaj, ĝenerale, ĉiujn librojn verkitajn en ia lingvo.

KORESPONDANTOJ EN ĈIUJ ALIAJ LANDOJ.

ONI KORESPONDAS ESPERANTE.

Ĉiuj verkoj kiuj eliras el la presejo de nia

" Belga Sonorilo "

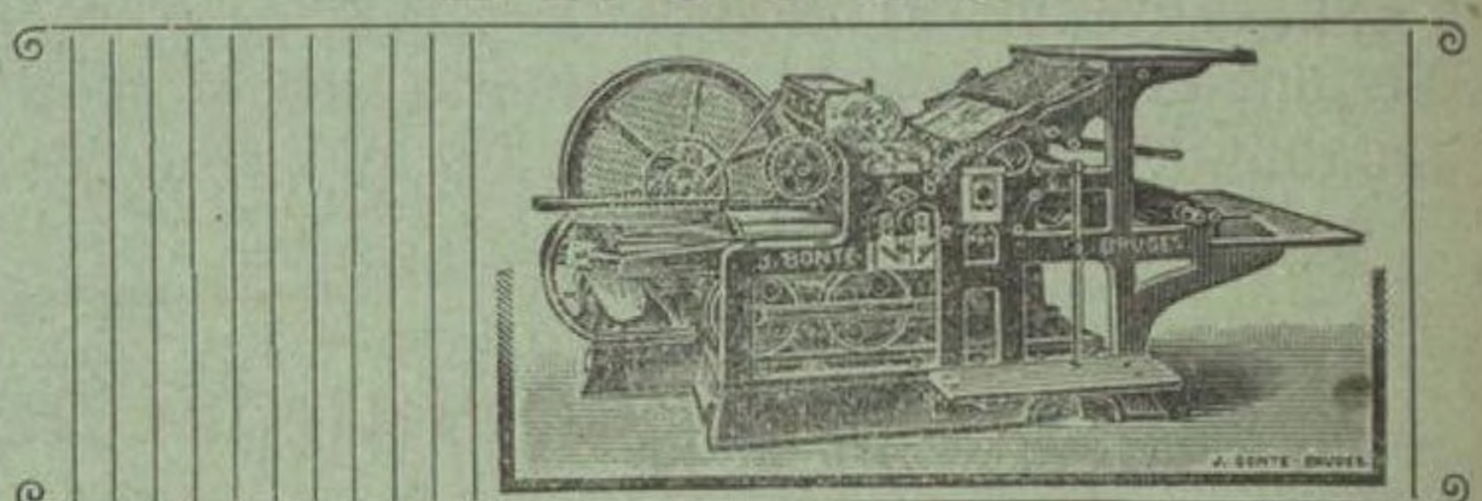
estas presitaj kun la plej akurata zorgo kaj rapideco. Se vi deziras presigi verkojn, petu pri la prezoj kaj modeloj.

KOMERCEJO

JULES BONTE

Rue des Bouchers, 55

BRUGES.

Tuta aranĝigo de presejoj. — Fabrikado de maŝinoj por presi. — Ĉiuj iaj specoj da literoj kaj duailoj. — Broĉiloj per nikelfadeno, altranĉiloj, premiloj por atlasigi, numerigiloj, inkoj, kliŝaĵoj, k. t. p.

Post peto, oni sendas, senpage, modelojn kaj prezarojn.

KELKAJ FLOROJ ESPERANTAJ.

Ilustrita Legolibro

de A.-J. WITTERYCK.

Prezoj por unu numero	En Belgujo : franko : 0,20
	En eksterbelgaj landoj : fr. 0,25
Prezoj por kvin numeroj	En Belgujo : franko : 0,75
	En eksterbelgaj landoj : fr. 1,00.

Sin turni al A.-J. WITTERYCK, BRUĜO.

VENDEJO KONFIDINDA.

J. PRINGIERS, peltisto

Rue de la Monnaie, 41, BRUGES.

Havas la honoron sciigi sian multnombran klientaron ke li ĵus novigas sian kolekton da komercaĵoj, estas diri pli ol kvin mil novpecoj da felaĵoj diversaj. — Speciala metiejo por reuzebligi. — Purigo kaj novigo de ĉiuj iaj formoj de felaĵoj ; sola vendejo kiu ĝi mem fabrikas la felaĵojn en Bruĝo.

" *Universala gluo* "

ESTAS LA PLEJ BONE.

Tenejo por Eŭropo ĉe So Witteryck-Delplace, Bruĝo (Belgujo). Oni akceptus agenton en ĉia lando.

NI REKOMENDAS LA PLUMOJN

BAIGNOL kaj FARJON de Parizo.

Sin turni al So WITTERYCK-DELPLACE, BRUĜO, tenejo por Belgujo. — Pli ol 500 specoj.